

Nederlands.

PROVINCIALE STATEN.

Noord-Brabant.

In de vergadering van den 14 dezer, nadat de notulen van de vorige vergadering waren gelezen en goedgekeurd, zijn de deliberaties aangevangen over de begrotingen voor het jaar 1830, waarover gewigtige en langdurige discussies hebben plaats gehad; door eenige leden werd verzocht de deliberaties tot eenen volgenden dag uit te stellen, ten einde eenige nadere inlichtingen te bekomen, maar met de meerderheid van stemmen is besloten de begrotingen goed te keuren, zoo als dezelve zijn voorgedragen.

Aan de orde van den dag is het rapport over het regement nopens de koepok-inenting; nadat de deliberaties daarover eenigen tijd hadden voortgeduurd zijn dezelve tot den volgenden dag gecontinueerd.

Zuid-Brabant.

Nadat de verkiezingen voor de staten-generaal der provincie Zuid-Brabant in de vergadering van den 10 dezer geëindigd waren, heeft de president bekend gemaakt, dat hij, om te voldoen aan het verzoek van den heere *Rebeaucourt*, in de zitting van 9 dezer, ingevolge bekomen nota van het ministerie van binnenlandsche zaken, aan den heere gouverneur overgemaakt, de verzekering aan de vergadering konde geven, dat de heer *de Celles* in de aanstaande zitting der staten-generaal tegenwoordig zoude zijn, vermits deze gezant een verlof ontvangen had, om de natie, gedurende eenige maanden te vertegenwoordigen; daarna gaf de griffier eerst voorlezing van de circulaire van den minister van *Gobbelschroy*; onmiddellijk daarop is het voorstel van den heer *Baillet*, ten behoeve van de vrijheid van onderwijs en het herstellen van andere grieven, behandeld geworden. De president opmerkende, dat deze motie onder meer dan één opzigt in de termen der circulaire van den heer van *Gobbelschroy* valt, stelt voor, om in plaats van het voorstel te behandelen, hetzelfde naar de commissie van openbaar onderwijs te verzenden, ten einde in haar berigt te kunnen worden begrepen. Op deze wijze, zegt de heer *Wiron*, zullen de wettelijke den achtbaren heer *de Baillet* bekend worden, zonder dat er een verzoekschrift noodig is. De voorzitter merkt op, dat hij bij het doen van dit voorstel alleenlijk zijn bekomen last als president der vergadering vervult, zonder dat men daarom den aard van zijn gevoelen als afgevaardigde moet vooruit loopen. Op het verzoek van den heer *Boys*, dat de circulaire van den minister van binnenlandsche zaken gedrukt en rondgedeeld worde, merkt de voorzitter op, dat het niet gebruikelijk is soortgelijke stukken te drukken, maar dat hiervan een exemplaar op het bureau van elke afdeeling zal neergelegd worden. De advocaat *Kockaert*, sprekende over het voorstel van den heer president, hetrekkelijk de motie van den heer *de Baillet*, zegt dat men, het voorstel van den heere voorzitter aannemende, het zelfde gevolg als dat van een adres zal erlangen.

Deze woorden van den heer *Kockaert* brengen eenige verwondering te weeg, aangezien het gerucht in de vergadering liep, dat de achtbare advocaat zich bereid had, om het voorstel van den heer *Baillet* te ondersteunen. Deze laatste afgevaardigde zegt, dat, vermits men weigert zijn voorstel te willen behandelen, men hetzelfde ten minste aan eene speciale commissie, uit twee leden van elke afdeeling zamengesteld, onderwerpe doch op de aanmerking van den president, dat alle afdeelingen bezet zijn en het niet past de leden van hunne werkzaamheden, die hen ten deele gevallen zijn, af te trekken, wordt het verzenden naar de afdeeling van openbaar onderwijs bepaald. De vergadering is uitgesteld tot dinsdag den 14 dezer.

Utrecht.

De staten dezer provincie hebben, in derzelver zitting van den 7 dezer, als lid van de tweede Kamer der staten-generaal wederom voor den tijd van drie jaren ingekozen, den heer m. *H. M. A. J. van Asch van Wyck*.

Gelderland.

Hun edel groot achtbaren de staten der provincie Gelderland hebben tot lid van de tweede kamer der staten-generaal herkozen, den heer *O. baron van Randwyck*, en in plaats van den heer baron van *Brakell tot den Brakell* benoemd den heer van *Dam van Isselt*.

Tot lid van het collegie van gedeputeerde staten wegens den stand der eigen erfen is benoemd de heer *F. W. baron van der Borch van Helbergen*, in plaats van den heer m. *A. A. Gaymans*, die bij de laatste verkiezing van staatsleden voor den stedelijken stand is benoemd.

Voorts is in het lidmaatschap der gedeputeerde staten gecontinueerd jonkheer *W. B. de Salvo de Brantje*.

Overijssel.

Men meldt uit Deventer:

Tot lid van de tweede kamer is herkozen de heer van *Suotta telén tot de Haar*, en de heer *Sandberg*, neef van den gouverneur van Luik, is tot lid der gedeputeerde staten benoemd.

Vermits de Hollanders zich, even als wij, over de rigting naar de oligarchie en de dwingelandij, welke men ons voorbereidt, beklagen, waarom worden zij dan ook niet wakker? Waarom nemen zij zoo weinig deel in de grootmoedige beweging, welke men overal in de zuidelijke provincien ziet?

Overijssel is de wieg der aristocratie; maar de aristocraten zijn in oligarchen veranderd.

Zij zijn van alle wetten vrij
Op Neêrlandsch dierbren grond;
Zij duwen 't volk in slavernij;
Want hier gebiedt de dwingelandij,
Waar nimmer vrijheid stond.

Het beroep op de vrijheid, op de rede, op de gelijkheid voor de wet, van den godsdienst is alhier eene hatelijke vermetelheid. De regten te vorderen, welke ons de grondwet toekent; is eene onverdragelijke laatzinnigheid en bijna een oproerkreet.

Luxemburg.

In de zitting van den 10 hebben de provinciale staten tot leden der tweede kamer benoemd, de heeren *Marchal*, herkozen, en in plaats van den heer *Desprez d'Aye*, den baron *Felix d'Anthun*, welke deze benoeming aannam en de plechtige belofte deed, van altijd de grondwettige beginselen te zullen aankleven, hetwelk zijn staatkundig gedrag tot heden bewezen had.

Voor het gedeputeerd bestuur zijn herkozen, de heeren *Audré* van *Virton* en *Probst* van *Luxemburg*.

Luik.

Zie hier het voorstel, ten voordeele der vrijheid van het onderwijs, voorzien van een groot aantal ondertekeningen van de leden der staten van Luik, hetwelk om het timmer van den president neergelegd is:

« De ondergeteekenden, leden der provinciale staten van Luik, in overweging nemende de zware en talrijke ongelegenheden, voortkomende uit de hinderpalen, welke in dit koninkrijk aan het openbaar onderwijs worden in den weg gelegd, en met de deputatie der staten overtuigd zijnde, dat eene vrije, wijselijke vastgestelde medewerking krachtadiglijk het hare zoude bijdragen, om de gemeenten van eenen zeer moeilijken last te ontheffen, en, ten voordeele der verlichting, een gelukkige nauwer tusschen de onderwijzers te doen geboren worden, hebben de eer aan de staten dezer provincie voor te stellen, om aan Z. M., door middel van een zeer eerbiedig adres, te kennen te geven de wenschen, welke zij vormen, dat het regt om zijne kundigheden door het onderwijs aan een ander mede te deelen; overeenkomstig art. 227 der grondwet, aan alle Belgen worde gemeen verklaard, zoo wel als het regt om zijne gedachten door middel der drakpers mede te deelen; en dat eene wet, indien het strafwetboek in dit opzigt ongenoegzaam of gebrekkig geoordeeld wordt, de misdaden moge bepalen, waaraan een onderwijzer zich, in de uitoefening van dat regt, kan schuldig maken.

Luik,

den 9 julij 1829.

(Hier volgen de ondertekeningen)

West-Vlaanderen.

Aanspraak, gedaan door den heer *de Pelichy van Heurne*, in de zitting van den 11 dezer, ter gelegenheid van het verzoek om een fonds voor de scholen van het monopolie.

Edel achtbare heeren!

Ik zie mij, tot mijne groote dreefheid, genoodzaakt, om de door het derde bureau gevraagde fondsen van de hand te wijzen; alvorens mijne redenen daarvoor te ontwikkelen, aan ik aan mijne ambtgenooten, en aan mij zelve de plechtige verklaring verschuldigd, dat deze mijne van de hand wijzing geen gevolg is van hetgeen ten opzichte van mijn voorstel is voorgevallen, terwijl een dergelijk voorstel, tot onze schade, door de provinciale staten van Zuid-Brabant, aan welke de heer *graaf de Baillet* hetzelfde gedaan had, met eenparigheid van stemmen, is aangenomen. Noch de geest van kuiperij, noch eenig ander den eerlijken man en vooral eenen aan zijnen eed getrouwten afgevaardigden onwaardig gevoel, heeft mijne overtuiging daar gesteld of mijne woorden voorgeschreven.

Wat beteekenen, edel achtbare heeren! scholen, in spijt van de algemeene opinie opgericht? Is het regtvaardig, dat wij mede-

werken tot eene uitgaaf, die schadelijk is voor onze magtgevers. Ik zie aan alle kanten, zelfs in de kleinste gemeenten, voor groote kosten, gebouwen oprigten, waarin alle versierselen der kunst ruimschoots worden gebezigd; maar, helaas! men mag de mededingende huizen vrij sluiten, niemand wil de gestichten van het monopolie bevolken, en de huisvaders willen hunne kinderen liever zonder opvoeding laten, dan hen aan het verlies van hunne voorvaderlijke grondbeginselen blootstellen.

Een hoog ambtenaar vroeg mij, nog onlangs, of ik volgens mijnen eed handelde; ik antwoordde hem, dat wij, indien een ieder volgens zijn geweten gestemd had, niet de treurige getuigen zouden zijn van den beklagenswaardigen uitslag eener verkiezing, welke niet onze provincie alleen, maar geheel het koninkrijk in rouw dompelt en aan de nationale tribune haar schoonste sieraad ontnemt.

Ik wijs de gevraagde fondsen van de hand, in de eerste plaats, omdat men dezelve tot een werk van dwang, en tot een werk dat voor mijn land nadeelig is, bestemt, en in de tweede plaats, omdat het ons niet vrijstaat, het geld van een volk, dat reeds onder zoo vele lasten van allerhande soort gebukt gaat, met handen vol, te verspillen.

Ik zal in deze vergadering, dit weet ik van te voren, geene ondersteuning vinden; maar dat doet niets af, ik heb mijnen pligt gedaan, en ik eindig met eene openbare hulde aan te bieden aan den waardigen heer de Meulenaere, mijnen besten vriend.

Gebruik makende van de regten van art. XIV van het reglement, verzoek ik aan mijnheer den president, om mijne weigerende stem in het proces-verbaal op te teekenen, opdat mijne kinderen in het vervolg kunnen onderrigt worden, dat hun vader zich altoos als een rondborstig burger gedragen heeft.

GENT, 10 July.

Wij twifelen niet, of een groot getal van onze lezers heeft op eene levendige wijze den slag gevoeld, welke de niet-wederinkiezing van den heer graaf Vilain XIII aan de eer onzer provincie en aan de onafhankelijke partij der verkiezende kamer heeft toegebracht. Wij hebben de talrijke titels van den heer Vilain XIII, op het vertrouwen der provinciale staten, en op de erkentelijkheid zijner landgenooten opgeteld of liever aangewezen; wij hebben geene de minste reden om ons tegen den heer baron van den Broecke de Tarbeq te verheffen; wij kennen geene enkele daad, welke hem onverkiesbaar heeft kunnen maken, maar is het genoeg tot vertegenwoordiging der provincie in de staten-generaal, dat men zich aan geene onteerende daden heeft schuldig gemaakt? Is eene ontkennende verdienste genoeg? En welke zijn de titels van den heer van den Broecke? Hij is burgemeester, hij is de man, die door de ministers van gehechtheid aan de belangen van het vaderland gegeven heeft; hoe vele wettige redenen tot vrees! wij willen liever gelooven, dat de hooge post, tot welken hij geroepen is, den nietwvorkeren de vaderlandsliefde en het edel karakter zal inboezemen, welke zijn voorganger getoond heeft, en dat zijn gedrag knagingen zal sparen aan diegenen, welke hem uit zwakheid benoemd hebben; wat hen belangt, die hem gekozen hebben met oogmerk om aan de magt te behagen, deze zullen die knagingen niet ontgaan kunnen. (Catholique.)

Van den 11.

Te Luik heeft de deputatie der staten zelve luid de noodzakelijkheid erkend, om de ketenen, waarmede het monopolie het openbaar onderwijs drukt, te verbreken; in de provincien Namen, Zuid-Brabant en West-Vlaanderen, zijn insgelijks afgemetene en sterk gemotiveerde voordragten gedaan tegen eene slavernij, welke ons land onteert; en bijna overal heeft men dezelve met het levendigste belang aangehoord. Wij hopen, dat de andere provincien, en de onze in het bijzonder, niet zullen stilzwijgen ten aanzien van een zoo gewichtig geschik. Het grootste gedeelte der leden van onze provinciale staten zijn huisvaders; de opvoeding hunner kinderen is een van hunne eerste pligten jegens God en den staat; zullen zij dezen pligt aan de luiimen van eenen minister overgeven, dien zij zeker niet tot den opzigt hunner goederen zouden willen hebben? Men weet, hoe hij den godsdienst en de grondwet verstaat; zoude men kunnen willen, dat hij het opkomend geslacht zoodaag wist te vormen, dat het geen lijdend werktuig van de ministeriële hartstogten was? Leden van de provinciale staten! denkt aan de edele onafhankelijkheid onzer voorvaders en aan het geluk uwer kinderen: *majores vestros et posteros cogitate!*

De gouverneurs hebben overal niets dringender te doen dan de circulaire te lezen van den heer van Gobhelschroy, die aan de provinciale staten verbiedt zich met algemeene belangen te bemoeijen; maar zullen de staten dan bukken onder een bevel, hetwelk nog meer ongerijmd dan inconstitutioneel is? Omdat een kwaad zich alleen over eene provincie uitstrekt, kan men er middelen tegen vinden; maar dit zal men nooit kunnen doen, zoodra hetzelfde aan een ander gedeelte des koninkrijks is medegedeeld! Hoe zal men eene zoo belagchelijke bewering volhouden? Wij hebben meer dan eens, zonder dat men ons heeft kunnen antwoorden, de inconstitutionaliteit bewezen van het veto; hetwelk de heer minister van binnenlandsche zaken

beveelt. Art. 146 der grondwet is duidelijk genoeg. De staten zijn belast met alles, wat tot de administratie en de inwendige regeling der provincie behoort; en in het rapport der commissie ter herziening der grondwet, zijn ook de volgende woorden zeer duidelijk: «Zij zijn verre uit uw hart verwijderd, »Sire! die noodlottige grondstellingen, welke de belangen van den Vorst van het belang zijner onderdanen afscheiden... De »staten der provincien zullen de uitdrukking hunner behoeften »en de wenschen uwer onderdanen aan den voet des troons »brengen... Zij maken, onder de goedkeuring des Konings, zoodanige ordonnantien en reglementen, als zy noodzakelyk zullen »oordeelen.»

Wij meenen met alle regt, met de *Politique* te mogen besluiten, dat het veto der gouverneurs onwettig is; dat de staten zich daartegen moeten verzetten door alle middelen, welke de grondwet hen aan de hand geeft; dat, indien zij somtijds gedwongen zijn te buigen voor de materiele kracht van het veto, de verdediging hunner voorregten hun den pligt oplegt om zich te verzetten tegen dat misbruik van magt, hetwelk tot niets minder geleiden zoude, dan om de commissarissen der regering meesters te maken over alle besluiten der provinciale vergadering, en om, volgens deszelfs goeddunken, de werkzaamheden van de afgevaardigden der provincie, te verlammen. (Idem.)

's HERTOGENBOSCH, 15 July.

Heden morgen ten 10 ure heeft de openbare promotie der aan de latijnsche school alhier studerende jeugd plaats gehad. Bij die gelegenheid heeft de eerw. heer rector *Velders* eene zeer uitgewerkte redevoering gehouden: *de instituenda bonis moribus juventutis* (over de opvoeding der jeugd in de goede zeden), waarna de edel achtbare heer burgemeester de prijzen uitdeelde aan de verdienstelijke jongelingen, den heer *Franciscus Sassen*, welke met den eersten prijs der eerste klasse is bekroond geworden, zijnde de tweede prijs behaald door den heer *Hermanus van Beugen*, welke beide overwinnaars van het spreckgestoelte redevoeringen hebben gehouden. De overige jongelingen, die prijzen behaald hebben, hebben *gratiarum actiones* in latijnsche verzen uitgesproken.

— De heer van de Poll, burgemeester van Amsterdam, is zoo kiesch en vaderlandsminnend geweest om te verzoeken, dat er ditmaal op zijn persoon geen acht mogt worden geslagen. Halde aan den burgemeester van Amsterdam! Ongelukkig heeft men in zijn Ed. Achtb. plaats gaan benoemen — men rade eens wien? den bekenden boezenvriend van den minister van justitie, en alzo den advocaat *P. A. Brugmans*, die, wanneer hij in den Haag komt, gewoonlijk afstapt bij den heer van Maanen, welke wederkeeriglijk, te Amsterdam, zijn intrek bij *J. van Brugmans* neemt. Wat zal de heer van Maanen, in zijn *collectie* zijn, in de aanstaande vergadering! en *effet, ou peut-on être mis en* *de son sein de suffrages?* Maar zulke benoemingen beantwoorden dan al zeer weinig aan den wensch der natie. Wij zouden, het geheiligde en gewichtige kiesregt uitoefenende, noch persoonlijke vrienden, noch persoonlijke vijanden van den minister hebben benoemd, en zulks vooral niet in het tegenwoordige zeer hachelijke en bedenkelijke tijdstip. Wij zouden aan onpartijdige, ernstige, onafhankelijke mannen de voorkeur hebben gegeven; te meer nog, omdat, al wilde men eens veronderstellen, dat er in de vergadering ook eenige persoonlijke vijanden van den minister kunnen zitten (waarvan evenwel geen bewijs bestaat of bestaan kan, omdat de minister nimmer iemand, voor zoo veel wij weten, individueel beledigd of verongelijkt heeft) en het dus geen kwaad kan, hem eenige ondersteuning te doen geworden, de heer van Maanen, dan reeds in de vorige zitting zich be-toemd heeft op het aantal getrouwe vrienden dat hem omringde, zoodat het dus onnoodig scheen om dat getal nog met zulke eenen hartsvriend als den heer *Brugmans* te gaan versterken. Het is zeer onverstandig. Wij zijn er ten hoogste misnoegd over. Waar moet dat heen? (Advertentie-blad.)

— Het kan wel zijn, dat deze vertegenwoordiger als *Brugmans* zal praten, maar desniettemin is hij, naar ons inzien, alleen geroepen om het amortisatie-syndikaat te verdedigen en zijnen vriend, den gelukkigen *Kees* voor te staan. — Willen dat nu de staten van Holland, het zij zoo: zoo als de heeren het wijzen, moeten wij, arme zielen, het prijzen: het is nu toch eenmaal grondwettig uitgemaakt, dat zij, die het geheele nederlandsche volk vertegenwoordigen, door eenige weinige bevoorregte stedelingen, landbezitters en edelen worden gekozen en het arme volk, dat heet te worden vertegenwoordigd, niets, met met al, of zoo veel als op mijne hand ligt, in te brengen heeft; maar, maar, er is nog een maar bij deze benoeming en die maar is, dat de heer *Brugmans*, naar art. 92 der grondwet, niet *eligibel* is; — zijn ed. is lid der permanente commissie van het amortisatie-syndikaat; dat amortisatie-syndikaat is aan den lande *comptabel*, en dus zijn zulks even daardoor alle personen, waaruit dat ligchaam bestaat of het ligchaam zoude het niet zijn, daar zich dan de verantwoordelijkheid van hetzelfde in niets zoude oplossen; en nu bepaalt de grondwet, dat *comptable* ambtenaren geene leden der staten-generaal kunnen zijn, *atqui, ergo*, zeide mijn professor in de *logica*. — Het is wel waar, dat de grondwet-makers (*Dieu veuille avoir leur amis*, voor zoo ver zij over-

* Is dit ook mr. C. van Maanen?

leden zijn) aan geen amortisatie-syndicaat hebben gedacht of denken konden; maar als men bedenkt, dat de leden der rekenkamer even zeer zijn uitgesloten van de vertegenwoordiging als alle andere comptable ambtenaren (art 92 der grondwet); als men bedenkt, dat de staat van het amortisatie-syndicaat aan de vertegenwoordiging moet worden opgelegd, dan kan het geen twijfel lijden, of de leden van dat ligchaam zijn als comptabel van de vertegenwoordiging uitgesloten.

Wij verwachten, och! laat ons liever de waarheid zeggen, wij hopen zonder te verwachten, dat dit bij de tweede kamer rijpelijk in overweging zal worden genomen en wij niet als Brugmans zullen hooren praten. — (Byenkorf.)

— Sedert lang is er niemand op eens meer eenstemmig tot de tweede kamer geroepen, dan de heer O. Repelaer van Molenaarsgraaf: 64 stemmen der Edel Groot Achtbare (het ontbreekt ons niet aan edel en grootklinkende woorden) riepen dezen man of jongeling (Juvenem zouden de Romeinen hebber gezegd), tot de vertegenwoordiging van het nederlandsche volk, en zijne mededingers stonden akelig naast hem met 13 stemmen. — Maar wie is toch die heer van Molenaarsgraaf, die, pas even dertig jaren oud, reeds zoo diepe kennis van 's rijks belangen heeft, dat hij bijna eenstemmig tot volksvertegenwoordiger wordt gekozen? het is de schoonzoon van den minister van financiën.

Heeft hij met roem den titel van meester in de regten gevoerd? Is hij bekend geweest voor de balie? Hij is heer van Molenaarsgraaf en ook bekend te Molenaarsgraaf.

Munt hij uit in de oude of nieuwe letterkunde? Heeft hij zich op de huishouding van staat toegelegd? Is hij een spreker of zijn er verdienstelijke schriften van hem bekend? Hij is een zoon van een afstredend lid der tweede kamer, schoonzoon van eenen minister en heer van Molenaarsgraaf, en zoo dit niet genoeg is, was hij nog lid der provinciale staten. — En waarom was hij lid der provinciale staten? Waarschijnlijk omdat de schoonzoon van den gouverneur van Tets uitblonk onder de edelen van Holland, want hij is door de ridderschap gekozen. (Idem.)

— Men meldt uit Brugge, den 10 dezer, dat aldaar den vorigen dag de maaltijd, aan de afgevaardigden der provincie West-Vlaanderen, bij de tweede kamer der staten-generaal aangeboden, onder den naam van constitutioneel banket, in de zaal van den schouwburg heeft plaats gehad. De zaal was op eene smaakvolle wijze versierd; aan het einde daarvan prijkte het borstbeeld des konings, en aan de wanden waren de afbeeldsels der afgevaardigden met bloemkransen omringd. De gasten waren ten getale van 95; verscheiden toasten werden ingesteld, als: aan den Koning; aan de leden van het koninklijk huis; aan de afgevaardigden der provincie; aan de unie van de achttien provincien en de handhaving der grondwettelijke regten; het welvaaren des lands; standvastigheid en volharding der afgevaardigden van de provincie, op welke laatste de heer Angillis door eene krachtige improvisatie op de algemeene vrijheden en de handhaving der regten van troon en volk heeft geantwoord. Een der aanwezigen heeft voorts nog eene aanspraak gedaan omtrent het leedwezen der vergadering, van den heer de Meulenaere niet in haar midden te hebben. «Aldus is dit feest, ten algemeenen genoegen der deelgenooten, bedaard, rustig en ordelijk afgeboopen.»

— Men verzekert, dat de 38 leden der provinciale staten van Oost-Vlaanderen, welke voor den heer Vilain XIII gestemd hebben, bij wege van adres hunnen spijt, welke zij over zijne verwijdering gevoelen, zullen uitdrukken.

Men wil, dat 70 leden der provinciale staten een bezoek bij den heer de Meulenaere hebben afgelegd en op hunne eer betuigd, dat zij hunne stem voor hem hebben uitgebragt en echter is het gebleken, dat hij van de 75 stemmers slechts 27 stemmen in zijn voordeel had!!! Hoe veel Judassen moet men onder hen niet tellen! (Gazette van Brugge.)

— Het schijnt, dat de geschillen, welke tusschen het ministerie en de nieuwe bisschoppen, betrekkelijk het placet hunner benoemingsbullen, gerezen waren, geheel uit den weg gefuimd zijn. De ministers hebben afstand van hunne vorderingen gedaan en alles zal verrigt worden volgens het gebruik, hetwelk immer in de katholieke Nederlanden is nagekomen. De staat onzer seminarien vordert gebiedend, dat de bisdommen spoedig aangevuld worden. (Catholique.)

— M^{re} de bisschop van Namen, is den 2 dezer naar Dinant vertrokken, om het heilig sakrament des vormsels aldaar uit te reiken.

— Den 3 dezer is de eerste hollandsche haringjager DE JONCKE MAARTJE, Andries van Berkel, te Hamburg aangekomen, aan het adres van de heeren G. H. Wachter en Co.

— Op het Stokketsel te Antwerpen zal eerstdaags van stapel loopen een fraai driemastschip van 300 tonnen, hetwelk den naam van deszelfs uitreder, den heer Jean Key, zal voeren. Op dezelfde werf staan thans op stapel, behalve eenige kleinere vaartuigen, de volgende schepen: de Stad Gent, met 850 tonnen; de Antigone, van 500 tonnen; de Bellona, van 550 tonnen, en de Koophandel, van 700 tonnen; zullende onmiddellijk de kiel gelegd worden van de Stad Brugge, een vaartuig van 1100 tonnen. — Op de werf Kattendijk worden gebouwd de schepen Helena en Ortelius, dit laatste van 800 tonnen. Ook is er dezer dagen de kiel gelegd van een driemastschip (de Phenomène) van 3 of 400 tonnen, hetwelk door een ander van 700 tonnen zal gevolgd worden.

— De eerste afdeeling infanterie in garnizoen te Brussel, zal in de aanstaande maand augustus naar Antwerpen vertrekken, om het regiment Zwitsers te vervangen. Men verzekert, dat een nieuw regiment zamengesteld uit 3 bataillons grenadiers en 2 bataillons jagers, te Brussel zal worden opgerigt. Dit regiment zal den dienst van koninklijke garde waarnemen. Eene der bataillons grenadiers zal het hof in de beide residentien vergezellen; men spreekt altijd van bevorderingen in het leger, welke echter zoo talrijk niet zullen zijn, als men aanvankelijk geloofd had. (Belge.)

— Men meldt uit Stockholm den 19 juni: Eene warmte van 25 a 26 graden, welke sedert drie weken plaats gehad heeft, doet dagelijks de prijzen der granen rijzen en men kan niet voorzien tot welke hoogte die rijzing komen zal; de granen en de brandewijn zijn op dit oogenblik aan onze beurs in eenen staat van slingering, gelijk aan die der fondsen op de beurzen van Londen en Amsterdam.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Italie.

ROME, 27 Juny.

Bij circulaire van den H. Vader, onder dagteekening van den 18 juni, wordt een algemeen jubilé bekend gemaakt, om de goddelijke hulp in het begin zijner pauselijke waardigheid af te smeeken. Z. H. verleent aan allen, die sedert den 28 juni tot den 12 juli tweemaal 's weks de kerken van St. Jan van Lateranen en St. Maria Majora met de gewone voorwaarden en met bijvoeging van eenige vasten en aalnoezen, bezocht hebben, dezelfde aflaten als in een jubeljaar.

Al de geestelijke overheden zijn verzocht, na dezen rondgaanden brief ontvangen te hebben, twee kerken aan te toonen, welke gedurende veertien dagen op dezelfde voorwaarden en tot hetzelfde einde moeten bezocht worden. Men spreekt ook van eenen anderen brief, welke Z. H. zoo als op het oogenblik der in bezitneming gebruikelijk is, aan al de bisschoppen zoude gezonden hebben.

Oostenryk.

WEENEN, 3 july.

Te Bucharest zijn den 15 juni ontvangen de volgende officiele berigten uit het russische leger voor Silistria, van den 11 dier maand: «De belegering wordt met goed gevolg voortgezet. De batterijen van de derde parallel zijn in den nacht van den 10 opgerigt, en hebben het geschut op de tegenover liggende bastions zoo volkomen gedemonteerd, dat de vijand ons vuur slechts met geweerschoten beantwoordde. De buitenwerken zijn mede reeds vernield. In dezen nacht zal men met zes dubbele ondergravingen van de derde parallel tot aan de kruin van het glacis komen, waar alsdan binnen weinige dagen eene bres-batterij van 16 zware stukken geschut zal opgerigt worden. De vesting zal dan waarschijnlijk niet langer te verdedigen zijn. — Volgens zeggen der overloopers, blijft aan de ingezetenen geene hoop op redding meer over, daar het geschut op de wallen onbruikbaar is geworden, en het gebrek aan levensmiddelen den hoogsten top bereikt heeft. Ook verlangen de meeste ingezetenen naar eene spoedige overgave.»

— Uit Odessa wordt van den 22 juni het volgende gemeld: «De berigten uit de vorstendommen, over den gezondheidsstaat, zijn bij voortdoring zeer veroftrustend, en daar ook te Braila, Galacz enz. sporen van besmetting ontdekt waren, vreesde men voor eene verdere verspreiding der ziekte, welke door deskundige geneesheeren voor de oostersche pest gehouden wordt. Naauwelijks waren hiertegen aan de landzijde, door eene strenge quarantaine aan de Dniester, maatregelen genomen, of er ontstond nieuwe ongerustheid van den zee kant. De kleederen en goederen van gekwetste, zieke en gestorvene russische soldaten, dewelke van Varna herwaarts zijn gebragt, hebben zoodanige ziekten en sterfte in de quarantaine veroorzaakt, dat het plaatselijk bestuur ook daar voorzorgen heeft moeten nemen. Eergister zijn alle in de haven zich bevindende schepen tot op eenen zekeren afstand van den havendam teruggewezen, om eenigen tijd onder toezigt te blijven, waaraan alle nieuw aankomende vaartuigen mede zullen onderworpen worden, en men verbrandt van tijd tot tijd alle bovengemelde goederen, alsmede de kledingstukken van de zieken en overledenen in het hospitaal. Overigens is de staat van gezondheid zoo wel in de stad, als bij de manschap der in de haven liggende schepen, zoo als men dien verlangen kan.

Frankryk.

PARIS, 11 july.

Het Journal de Commerce behelst het navolgende: De president der Vereenigde Staten heeft de heeren van Noes, van Vermont, tot buitengewoon gezant en minister-plenipotentiaris in Spanje, ter vervanging van den heer Alexander Everett, en William Pitt Preble, van Maine, tot buitengewoon gezant en minister-plenipotentiaris bij den Koning der Nederlanden benoemd.

De *Provinciale Courant* bevat het getal dagbladen en tijdschriften, welke bij de *Provinciale Courant* te Parijs verschijnen, op 160. In Zwitserland telt men thans 26 dagbladen, hetwelk een weinig meer is dan een voor elk kanton. Geen enkel van dit getal verscheint meer dan tweemaal 's weefs en vele komen slechts eens in de maand uit. Het kanton Vaud is het best voorzien en bezit twee couranten, welke alle drie dagen verschijnen, en eene maandelijksche verzameling.

Amersfoort, 12 juli 1829.

Van den Redakteur!

Sedert het begin dezer maand heerscht in deze stad het hevige misnoegen. Met den eersten dezer heeft men begonnen eene belasting op de lijken, die op het R. K. kerkhof begraven worden, af te persen: en wat daarvan worden zal en hoe verre zich de gevolgen uitstrekken zullen, is moeilijk te voorzien. Gelukkig, dat bedaarde mannen al hunnen invloed gebruiken, om de menigte tegen te houden, anders ware het zeker reeds tot dadelijkheid gekomen. In dit opzigt verdienen onze waardige geestelijken, daarin ondersteund door de leden der kerkbesturen van de beide R. K. gemeenten, allen lof; de beste pogingen zullen echter vruchteloos zijn, indien de beslissing des Konings, op wiens regtvaardigheid men zich beroept, en door welker verwachting de misnoegdheid wordt ingetoomd, nog eenigen tijd vertraagt, of, door ministeriële list, niet naar wensch en billijkheid uitvalt, daar geheele families, door dagelijksche afzetterijen getergd, op den duur niet kunnen gepaaid worden. Hoe is het mogelijk, vraagt de verstandige man, dat men zoo verkeerd, zoo onstaatkundig kan te werk gaan? — De aanzienlijke bevolking dezer stad leefde in de beste overeenstemming en eendragt; terwijl elk zijnen godsdienst naar zijne grondbeginselen uitoefende, handelde een ieder in zijne burgerlijke betrekking alsof er geene onderlinge geschillen bestonden. Het getal der zielen van de twee grootste gezindheden, de katholieken en gereformeerden, genoegzaam gelijk zijnde, of ten minste in evenredigheid zijnde van 2 tot 3, mogt men zich wel beklagen, dat alle aanzienlijke en voordeel gevende bedieningen van stad en land hier ter stede, nagenoeg uitsluitend aan protestanten werden toegedeeld; dat zelfs die plaatsen, welke door het afsterven van katholieken open vielen, door protestanten werden aangevuld; dat in de administratie der stads wees- en gasthuizen de vakaturen van katholieke leden ledig bleven, of aan protestanten overgingen enz. enz.; deze klachten geschieden echter zonder wrevel, en de talrijkste volksklasse toonde zich, althans naar den uiterlijken schijn, vrij onverschillig. Dit geval echter, heeft daarentegen alle gemoederen in beweging gebracht. — «Wat,» zeggen zij, «alle voordeelen van den staat zijn voor de protestanten, zij hebben alle ambten; hun godsdienst wordt uit onze opbrengsten betaald en dat is nog niet genoeg, als wij dood zijn, vordert men nog eene belasting van ons, indien wij naar onze kerkgebruiken willen begraven worden! Is dat recht? Dat weet zeker de Koning niet!» Zij hebben gelijk, de Koning weet het niet. Het is een ambtenaarswerkje; die verderfelijke faktie, die onophoudelijk voortgaat om de willekeurige maatregelen in het werk te stellen, om de katholieken te verbitteren; om eene scheiding tusschen den goeden Koning en het grootste gedeelte zijner getrouwe onderdanen te bewerken; die de regtmatigste klachten met verachting of met listige beloften beantwoordt, ook die partij heeft deze onderdrukking verzonnen, en het is zeker, dat Z. M., daarvan behoorlijk ingelicht zijnde, daarin zal voorzien, zoo als men verzekert, dat hoogstdezelve dit reeds uitdrukkelijk en mondeling verklaard heeft. *'s Konings eigen woorden kunnen geen bedrog zijn.* — Dat dus de katholieke ingezetenen van Amersfoort daarop, zoo als zij altoos gedaan hebben, zich verlaten; dat zij alles zorgvuldig vermijden, wat eenigzins naar oproer, naar weerspannigheid mogt zweemen; dat men zelfs, als het mogelijk is, zijne billijke smart en ontevredenheid intoome en wij mogen hopen, dat, na eenige dagen, door de regtvaardige uitspraak des Konings, alle stof daartoe zal zijn weggenomen.

Als dit gewenscht tijdstip eenigzins mogt vertragen, zal ik de zaak van het kerkhof, van den grond af aan, mededeelen, althans zoo ver die tot mijner kennis mogt gekomen zijn, en tevens melden wat er, te dien opzichte, geschied is.

Eemlandus.

Mynheer de Redakteur!

Gezien hebbende uwe aankondiging uit Oyen, van dato 18 juni 1829, verwonderde liet mij zeer, dat zekere van der Kaay tot onderwijzer in die gemeente werd aangesteld, daar de gemeente alle moeite, voor en na het examen, in het werk heeft gesteld, om er eenen R. K. schoolmeester te hebben.

De burgemeester, zoo als reeds bekend is, door de directie des schoolopzieners, zijne stem aan van der Kaay gegeven hebbende, maar al ras de misleiding inziende (ik zeg misleiding,

om, zoo ik mij niet vergis, had de schoolopziener aan den heer gemeester gezegd, dat hij maar voor iets daer moest om de werduwe van der Kaay gerust te stellen, daar de zoon toek de bedoelde persoon niet was), zond de burgemeester dadelijk eene missive aan zijne excell. den gouverneur, waarin hij te kennen gaf, dat hij gaarne, en zelfs de geheele gemeente met hem, die ook een request indiende, J. van Well, van Velddriel, tot schoolmeester had. Daar de leden van den raad (ongetwijfeld ook door de medewerking van den schoolopziener) verdeeld waren, en om deze verdeeldheid te stuiten en de gemeente derzelver verlangen te zien gelukken, zond de burgemeester den volgenden brief aan zijne excell. den heer gouverneur:

Oyen, 27 april 1829.

»Op het proces-verbaal, tot het benoemen van den schoolmeester van Oyen, staat op de eerste plaats, bij geval, gesteld B. Bogers, wonende te Dreumel, en op de tweede, hij, die door al de ingezetenen van Oyen bemind wordt, en dien zij gaarne tot onderwijzer verlangden, J. van Well, schoolonderwijzer te Velddriel, met gelijke, doch J. van Well met de voortaanste stemmen, om dezelve aan zijne exc. voor te dragen, ten einde zijne exc. zijne keus uit de voordragt neme. Bijzonder aangenaam zoude het mij zijn, dat zijne excell. de keus liet vallen op den persoon van J. van Well, onderwijzer te Velddriel, terwijl hij bij het examen zijne kunde voor het onderwijs bijzonder heeft aan den dag gelegd, en daar hij, volgens onderscheidene getuigenissen, van een zedelijk en onberispelijk gedrag is, waarop niets valt aan te merken.

»Zeer wel mogelijk zal het proces-verbaal nog niet bij zijne excellentie zijn ingekomen, maar dan zal het toch eerstdaags worden overgebracht.

De burgemeester van Oyen en Tuffelen
D. W. v. D. BOGAART.

Ingevolge dezen brief kan ik gevoegelijk de vraag opwerpen, zou de schoolopziener, vermits van der Kaay de derde op de benoeming was, wel eene voordragt tot de benoeming gedaan hebben? Ik twijfel er zeer aan, en kan slecht gelooven, dat het proces-verbaal zijnen gewonen gang, volgens het gebruik van het schoolwezen, heeft gehad.

Eer zij aan Oyen's ingezetenen, dat zij het regt van gelijke bescherming van godsdienst niet vaarwel zeggen!

Een Vriend van Godsdienst en Regtvaardigheid.

De *Arnhemsche Courant* berigt ons, dat de hoofd-redakteur van den *Courier de la Meuse* zitting heeft genomen in de provinciale staten. — Zoude de hoofd-redakteur van het *Arnhemsche* blad ook niet in hooge betrekking staan, maar zich liever *Dender* houden om zijn licht beter te doen schijnen?

J.

De prijzen der granen, te Eindhoven, van dingsdag den 14 juli, zijn geweest:

Tarwe,	} <i>het nederlandsch mud:</i>	f 15- » à 10-50
Rogge,		« 6-00
Boekweit,		« 3-80
Haver,		« 2-90 à 2-50.
Het nederlandsch pond boter.		« »-39 à «-36.

De vier nederlandsche ponden roggebrood 30 cents.

BEKENDMAKINGEN.

* * JAN NORBERT COOLEN, te 'sHERTOGENBOSCH, zal, op zaterdag den 18 juli 1829, des voormiddags ten 10 ure, omtrent het *Bokhovensstraatje* aldaar, verkoopen:

Eene zeer groote partij gezaagd TIMMERHOUT, bestaande in allerlei soorten van DEELEN van diverse lengte en zwaarte, RIBBEN, LATTEN, SCHALEN, ACHTERDEELEN en meer andere HOUTWAREN.

Betaaldag 10 October 1829.

* * JAN NORBERT COOLEN, te 'sHERTOGENBOSCH, zal op dingsdag den 19 juli 1829 en volgende dagen, des namiddags ten 2 ure, ten huize van Meisjefrouw de Weduwe VAN DEN BRAAK, op het *Hinthamereinde* te 'sHERTOGENBOSCH, Verkoopen:

Eenige JUWEELEN, en verder den INBOEDEL, bestaande in KASTEN, KABINETTEN, LEDIKANTEN, STOELLEN, TAFELS, BEDDEN, DEKENS, LINNEN en PELLEN, KOPER en TIN, GLAS en AARDEWERK, welke goederen daags te voren, van 'smorgens 10 tot 12 en van 'snamiddags 2 tot 4 ure te zien zijn.